

SOBRE UNA LLISTA DE MONEDATGE DE MONTUÏRI DE 1308

Joan Miralles i Monserrat

L'IMPOST DEL MONEDATGE

Ens proposam en aquesta ocasió presentar la llista de monedatge de Montuïri corresponent a l'any 1308, quan tot just feia vuit anys que havia estat fundada la pobla reial de Montuïri. Es tracta de la llista més antiga de contribuents, no solament referida a la nostra vila sinó també a Mallorca en general. Tal com dèiem en el nostre *Corpus d'antropònims mallorquins del segle XIV* (1997): “Segons Eulàlia Duran, en principi el monedatge és un “impost periòdic establert ja al segle XIII en diferents regnes hispànics per tal d’evitar que el rei fes ús de la seva regalia fent encunyar moneda rebaixada de llei però mantenint-ne el valor nominal”. A la Corona d’Aragó l’introduí el rei Pere I: “L’impost requeia sobre tots els béns mobles i immobles a raó de 12 diners per lliura, tenia caràcter general i no n’estaven exempts ni la noblesa ni l’Església ni els ordes militars”. Als regnes de València i de Mallorca fou instituït a les Corts de València del 1266, però “de manera efectiva a Mallorca no fou establert fins el 1300 per Jaume II de Mallorca”. El monedatge del morabatí és un impost que es pagava cada set anys, de vuit sous de moneda del Regne de Mallorca, que s’havia de fer efectiu a la procuració reial pels veïns que tenien un patrimoni de deu lliures o més, en moneda de Mallorca. Estaven exempts de pagar-lo els veïns que, sota el corresponent jurament i amb el testimoni de dos veïns, acreditaven no tenir béns o posseir un patrimoni inferior a deu lliures. No pagaven, en definitiva, els cavallers o hòmens de paratge, els preveres, els menors d’edat, els esclaus no manumissos o els veïns que tenien una residència a la vila inferior a deu anys. També, l’absència del veí o el desconeixement de la seva residència, així com la separació matrimonial o el fet d’haver pagat a una altra banda apareixen com a justificació per a no fer efectiu el monedatge”.¹

En la mateixa obra esmentada ja fèiem la descripció del manuscrit que conté la llista de monedatge: “La llista del monedatge de Montuïri es troba dipositada en l’Arxiu del Regne de Mallorca i té la signatura RP 2037. El manuscrit té dotze folis en forma de quern de 350 mm x 300 mm. La foliació és feta a llapis, es troba en un regular estat de conservació i està

---

¹ JOAN MIRALLES I MONSERRAT: *Corpus d'antropònims mallorquins del segle XIV*, Institut d'Estudis Catalans, Repertoris de la Secció Filològica, III, Barcelona, 1997, pàg. 17 i 18.

escrit a un sol corondell. L'enquadernació és en pergamí. L'escriptura és la gòtica cursiva de principi del segle XIV i el foli 2r duu la data d'elaboració: "IIII jor(n)s d(e)l mes de mayg en l'a(n)y d(e) MCCCCVIII".

Hi ha dues mans que hi intervenen: la primera és l'autora de pràcticament tot el text del manuscrit, mentre que la segona només intervé en la nòtula primera i potser respon a l'autoria de Bernat Mesquida, llevador del monedatge de Porreres. En la portada, de pergamí, trobam el títol: *Monedage*, en lletra del segle XVIII o, potser, de principi del segle XIX, i *de Muntueri*, en lletra coetània de principis del segle XIV. El manuscrit està escrit en català. L'*incipit* de la portada és: "Monedage de Muntueri. Armario 33. 1308. En Peli-ser. En Lorach", i el del foli 2: "IIII jor(n)s d(e)l mes de mayg en l'a(n)y d(e) MCCCCVIII. R(emembrança) q(ue) fa en Joha(n) Pelic(er) e en B(ere)nguer d(e) Lorach". L'*explicit*, del foli 5 diu: "It(em), los h(er)jeus d'(e)n Tona, los quals pagare(n) II mor(abatins)". D'altra banda, la nòtula 2 acaba: "It(em), fem de messió en saigts: V sol(s) VIII d(ine)r(s)".²

2. ELS LLINATGES

Els llinatges que apareixen a la llista són, per ordre alfabètic, els següents³:

1. **Agiló**: Variant gràfica de *Aguiló*, del cognom llatí AQUILONE, diminutiu de AQUILA, "àguila".⁴
2. **Albardà**: Segurament en l'accepció de "bufó, home que amb son parlar o amb sos posats procura fer riure els altres" o "persona molt beneita, irreflexiva o inconsiderada". Sembla que no es troba com a llinatge. De l'àrab **al-bardán** "el foll, el qui diu bestieses".
3. **Albert**: Del nom germànic *Athalbert*, "noble brillant".
4. **Amigó**: Diminutiu de *amic* < AMICU, "amic".
5. **Anglès**: Del gentilici *anglès*. Deu tenir relació amb *Anglès*, nom d'una vila de la comarca de la Selva.
6. **Aragonès**: Del gentilici *aragonès*, nadiu o propi d'Aragó.
7. **Ardit**: De l'adjectiu *ardit* "atrevit".

² Ib. pàg. 21.

³ Feim constar que en la transcripció hem seguit el criteri de la col·lecció Els Nostres Clàssics i, per tant, hem accentuat els noms a la moderna. També hem desenvolupat les abreviatures.

⁴ Pel que fa a l'explicació de cada llinatge ens hem basat en les obres clàssiques de referència: el *Diccionari català-valencià-balear*, d'Alcover-Moll (Palma de Mallorca 1930-62), *Els llinatges catalans*, de Francesc de B. Moll (Mallorca 1982), el *Diccionari de la llengua catalana*, de l'IEC, 2^a ed. (Barcelona 2007), el *Nomenclàtor oficial de toponímia de Catalunya*, Generalitat de Catalunya, IEC (Barcelona 2003), el *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* de Joan Coromines (Barcelona 1980-91), la nostra obra en premsa *Les guies de Balears residents a l'Argentina (1918 i 1929). Estudi geohistòric i filològic*, amb la col·laboració d'Aina Jofre, etc.

8. **Balester:** Variant gràfica de *ballester*, del nom d'ofici *ballester*, “fabricant de balles-tes” o “guerrer armat de ballesa”.
9. **Barber:** Del nom d'ofici *barber*, “qui té per ofici afaitar la barba i tallar els cabells; cast. *barbero*. Antigament els barbers exercien també la cirurgia menor (sagnies, aplicació de sangoneres, extracció de dents, etc.)”.
10. **Barcelona:** Del nom de la ciutat de *Barcelona*.
11. **Benet:** Del llatí BENEDICTU “beneït”, nom del fundador de l'orde benedictina.
12. **Blanch:** Variant gràfica de *blanc*, De l'adjectiu *blanc*, del germànic *blank*, nom de color.
13. **Borreyl:** Variant gràfica de *Borrell*, del llatí BURRELLU, “vermellós”. A l'alta edat mitjana fou un prenom corrent a Catalunya.
14. **Bóta:** Del substantiu *bóta*, “recipient fet de dogues de fusta per a tenir líquids”.
15. **Botereyl:** Variant gràfica de *Botarell*, nom d'un municipi del Baix Camp (Tarragona) i, amb la grafia *boterell*, significa un “determinat tipus de contrafort exterior”.
16. **Briquas:** Nom d'origen desconegut. Potser sigui un error de l'escrivà o un error de lectura.
17. **Bru:** De l'adjectiu *bru*, del germànic *bruns*, “gris fosc, que tira en negre”.
18. **Campaner:** Del nom d'ofici *campaner* “fabricant de campanes” o “sonador de campanes”.
19. **Carbó:** Del substantiu *carbó*, del llatí CARBONE. Probablement fa referència a la morenor de pell de l'individu en qüestió.
20. **Carboneyl:** Variant gràfica de *Carbonell*, diminutiu de *carbó*. En el segle XII apareix ja com a malnom. Com l'anterior, deu fer referència a la morenor de pell.
21. **Cavayler:** Variant gràfica de *cavaller*, “home que ha rebut l'orde de cavalleria”.
22. **Claver:** Del nom d'ofici *claver*, del llatí CLAVARIU, “dipositari de les claus d'una caixa”.
23. **Coleyl:** Variant gràfica de *Collell*, derivat diminutiu de *coll*, del llatí COLLE, “muntanyeta” o “pas entre muntanyes”.
24. **Comes:** Plural del substantiu *coma*, del llatí CUMBA, “depressió planera en terreny de muntanya” o “prat alterós i abundant de pastura”.
25. **Conil:** Variant gràfica de *Conill*, del substantiu *conill*, del llatí CUNICULU, nom d'animal rosegador.
26. **Cuch:** Variant gràfica de *Cuc*, del nom d'animal invertebrat *cuc*.
27. **d'Ampóries:** Variant gràfica de *d'Empúries*, del nom de l'antiga ciutat d'*Empúries*, a l'Alt Empordà.

28. **Darnius:** Del nom del municipi de Darnius, a l'Alt Empordà.
29. **de Bages:** Del nom de la comarca de *Bages*, a la regió de Manresa.
30. **de Bastagays:** Nom d'origen desconegut. Potser sigui error de l'escrivà o un error de lectura.
31. **de Bonastre:** Del nom del municipi de *Bonastre*, a la comarca del Tarragonès.
32. **de Bordils:** Del nom del municipi de *Bordils*, al Gironès.
33. **de Campplà:** Del nom de lloc compost *camp* i *pla*.
34. **de Caszes:** Variant gràfica del nom de lloc *cases*.
35. **de Caszesnoves (Caszesnoves):** Variant gràfica del nom de lloc compost de *cases* i *noves*.
36. **de Crexel:** Variant gràfica del nom del municipi de *Creixell de Mar*, a la comarca del Tarragonès.
37. **de Fuxà:** Variant formal de *Foixà*, del nom del municipi d'aquest nom, al Baix Empordà.
38. **de Magayló:** Variant gràfica de *magalló* "magall petit, aixadell", diminutiu de *magall* "eina semblant a una aixada estreta". Per extensió el mot *magall* també està documentat amb l'accepció de "persona molt rústica o grossera". Avui a Mallorca tant *magall* com *magalló* són mots inusitats, però a Montuiri existeix el malnom *Magall* des del segle XVIII. També, *Magallón* és el nom d'un poble de la província de Saragossa.
39. **de Mayoles:** Variant gràfica del nom de l'antic poble i actual barri de *Malloles* a la ciutat de Perpinyà, al Rosselló.
40. **de Montseriu:** Variant formal del nom de lloc *Montsoriu*, antic castell del municipi d'Arbúcies, a la comarca de la Selva.
41. **de Puigserver:** Variant gràfica del nom de lloc *Puigserver*, al municipi de Senterada, a la comarca del Pallars Jussà.
42. **de Romanyà (de Romayà):** Del nom de lloc *Romanyà*, al municipi de Pontós (*Romanyà de Besalú*), a l'Alt Empordà, i al municipi de Santa Cristina d'Aro (*Romanyà de la Selva*), a la comarca del Baix Empordà.
43. **de Ropià (Ropià):** Variant gràfica del nom del municipi de *Rupià*, a la comarca del Baix Empordà.
44. **de Santa Luchaya:** Variant formal de *Santa Llocaia*, del nom del municipi de *Santa Llocaia*, a la comarca de l'Alta Cerdanya. També hi ha el municipi de *Santa Llogaia d'Alguema*, a l'Alt Empordà, i el poble de *Santa Llogaia del Terri*, del municipi de Sant Andreu del Terri, al Gironès.
45. **de Tolossa:** Variant gràfica del nom de la ciutat de *Tolosa*, a la comarca del Languedoc.
46. **de Tona:** Del nom del municipi de *Tona*, a la comarca d'Osona.

47. **de València:** Del nom de la ciutat de *València*.
48. **de Vilanova:** Del nom de lloc compost *Vilanova*, de *vila* i *nova*, nom de diversos pobles i municipis.
49. **des Frexe:** Variant gràfica del nom d'arbre *freixe*, del llatí FRAXINU. Hi ha també alguns municipis i antics termes amb aquest nom.
50. **des Lor:** Variant gràfica de *des Llor*, del nom d'arbre *llor*, “llorer”, del llatí LAURU.
51. **des Mas:** Del substantiu *mas*, del llatí MANSU, “casa de camp”.
52. **des Pou:** Del substantiu *pou*, del llatí PUTEU, “pou”.
53. **des Torrent:** Del substantiu *torrent*, del llatí TORRENTE, “curs d'aigua intermitent”.
54. **des Vilar (Vilar):** Del substantiu *vilar*, del llatí VILLARE, “finca rústica”.
55. **Domènec:** Variant gràfica del nom *Domènec*, del llatí DOMINICU “del Senyor”.
56. **Escanella (Scanella):** Variant gràfica d'*Escanella*, potser variant del substantiu *esconella*, diminutiu d'*escona* “dard o llança curta que tiraven a distància”. Les *esconelles* eren un “enginy de transport compost d'un bastiment de barres combinades amb cordes formant bossa a banda i banda del bast (Mall.), o de barres corbades formant ganxos a cada banda d'una bístia (Penedès), que s'emprava per a tragar garbes o feixos de llenya”.
57. **Escarp:** Nom d'un monestir cistercenc (*Santa Maria d'Escarp*), al municipi de la *Granja d'Escarp*, a la comarca del Segrià.
58. **Espanya:** A l'època medieval tenia dues accepcions, “la Península Ibèrica en la seva unitat geogràfica” i “la part de la Península Ibèrica no catalana o dominada encara pels sarraïns”.
59. **Esteve:** Del nom *Stephanu*, nom grec del primer màrtir cristià.
60. **Ferri:** De l'adjectiu *ferri*, “ferreny”.
61. **Ffonoyl (Fonoyl):** Variant gràfica del substantiu *fonoll*, del llatí FENICULU.
62. **Folquet:** Nom diminutiu de *Folc*, del nom propi germànic FULCUS.
63. **Genover:** De l'antic gentilici de la ciutat de Gènova.
64. **Gilabert:** Variant formal del nom d'origen germànic *Gelabert*, “fletxa brillant”.
65. **Ginovart:** Variant formal del gentilici *genovard*, de la ciutat de Gènova.
66. **Gisbert:** Del nom germànic *Gisiperht*, “brillant per la sageta”.
67. **Gorgori:** Variant formal del nom de persona *Gregori*.
68. **Gramatge:** Del nom llatí GRAMMATICU, “gramàtic”.
69. **Granyel:** Variant gràfica de *granyell*, alhora variant formal del substantiu *granell* “gra petit” o “graner, dipòsit de gra”.

70. **Grayana:** Variant gràfica de *Granyana*, partida de l'horta de Lleida on hi ha el santuari del mateix nom.
71. **Guàrdia:** No sabem si es refereix a *guàrdia*, del germànic *wardja*, usat com a topònim, o de l'ofici de *guardià*, “encarregat de guardar”.
72. **Guarrer (Guarer):** Variant gràfica del mot *guerrer*, derivat de *guerra*, del germànic *werra*. Potser fa referència a l'accepció mallorquina de “qui festeja l'enamorat o enamorada d'un altre”.
73. **Guayalons:** Variant gràfica de *Guanyalons*, del nom germànic *Wanilone*, derivat del radical *wan* “esperança”, documentat en context llatí (*Gudalonis*) com a nom de persona català al segle X.
74. **Guerau:** Del nom germànic *Gairoald*, “govern de la llança”.
75. **Guialmon:** Variant formal de *Guillelmon* o *Guillemó*, diminutiu de *Guillem*, del germànic *Willahelm*.
76. **Johan:** Variant gràfica del nom d'apòstol *Johannes*, “Déu dóna gràcia”, en hebreu.
77. **Laupart:** Variant gràfica del nom germànic *Lleupart*, derivat de *Leuba*, “estimat”, amb creuament del mot llatí LEOPARDU.
78. **Marquès:** Del títol de *marquès*, “noble que en la jerarquia dels títols nobiliaris està entre el comte i el duc”.
79. **Massot:** De l'àrab *Mas'úd*, nom propi personal.
80. **Matheu:** Variant gràfica de *Mateu*, de *Mattaheus*, nom d'un dels quatre evangelistes.
81. **Matós:** Variant formal de *Matons*, diminutiu de *Mata*.
82. **Michel:** Variant gràfica de *Miquel*, del bíblic *Michael*, nom d'arcàngel.
83. **Mieres:** Nom d'un poble de la comarca de la Garrotxa (Girona), del llatí MILIARIAS.
84. **Mirales:** Variant gràfica de *Miralles*, nom d'un antic poble del municipi de Prats de Molló (Vallespir), d'una església i d'un antic poble del municipi d'Espluga de Serra (Lleida), d'una masia i d'una antiga església (Sant Genís) de Cercs (Berguedà), d'un antic castell del municipi de Vilajuïga (Alt Empordà) i d'un antic castell al poble de Santa Maria de Miralles (Anoia), documentat, com l'anterior castell, ja al segle X. És el llinatge més freqüent a Montuiri. Del llat. vg. MIRALIAS, pl. de MIRALIA, talaia de guaita.
85. **Miret:** Derivat diminutiu de *Mir*, del germànic *Miro*, “famós, il·lustre”.
86. **Moltó:** Del substantiu *moltó*, mascle de l'ovella.
87. **Moschari:** Variant gràfica de *Moscari*, nom d'un poble del municipi de Selva.
88. **Moyà:** Variant gràfica de *Moià*, nom d'un municipi de la comarca del Bages.
89. **Mut:** De l'adjectiu *mut*, “que no pot parlar”.

90. **Paschal:** Variant formal de *Pasqual*, del llatí PASCHALIS, nom de diversos sants.
91. **Pelicer:** Variant gràfica de *pellisser*, “que treballa o comercia en pells”.
92. **Perató:** Variant gràfica de *Peretó*, derivat diminutiu de *Pere*.
93. **Plegamans:** Nom d’un poble i cap del municipi de Palau-solità, al Vallès Occidental.
94. **Pol:** Del nom llatí *Paulus*, nom de Sant Pau.
95. **Ponç (o Pons):** Del llatí *Pontius*, derivat de *pontius* “la mar”, nom de diversos sants, documentat ja al segle X, en context llatí (*Poncius*), com a nom de persona català.
96. **Raffal:** Variant gràfica de *Rafal*, de l’arab *rahl*, “casa de camp”
97. **Ramon:** Del nom germànic *Raginmund*, nom de diversos sants, compost de *ragan*, “consell”, i *mund*, “protecció”, documentat, en context llatí (*Raimundo*) com a nom de persona català al segle IX.
98. **Restolanes:** Nom d’origen desconegut. Potser es tracta d’un error de l’escrivà o, tal volta, d’un error de lectura.
99. **Riba:** Del llatí RIPA, “vora de mar o d’un curs d’aigua”.
100. **Ripol:** Variant gràfica de *Ripoll*, nom del municipi del Ripollès que dona nom a la comarca.
101. **Roquer:** Derivat de *roca*, en l’accepció “que viu o està entre roques”.
102. **Rosseyló:** Variant gràfica de *Rosselló*, nom d’una comarca de la Catalunya del Nord.
103. **Russiyol:** Variant gràfica de *Rossinyol*, ocell de la família de les turdines, del llatí vulgar *RUSCINIOLU, var. de *LUSCINIOLU.
104. **s’Olivera:** Del nom de l’arbre que fa olives, *olivera*, del llatí OLIVARIA, amb l’article salat.
105. **sa Font (Font):** Del substantiu *font*, derivat del llatí FONTE, amb l’article salat.
106. **sa Garriga:** Del substantiu *garriga*, amb l’article salat, derivat d’una arrel pre-romana KARR, mot documentat ja al segle IX.
107. **sa Manera:** Variant gràfica de *sa Menera*, del nom de *la Menera*, municipi de la comarca del Vallespir (Catalunya del Nord), al límit amb la Garrotxa, actualment ja en territori de l’Estat francès, del llatí MINARIA.
108. **Sabater:** Del nom d’ofici *sabater*, “qui fa sabates”.
109. **Sarrià:** Nom d’un poble del Gironès i d’un barri de Barcelona.
110. **Sent Johan:** Variant gràfica del llinatge compost *Sant Joan*, nom de diversos llocs de Catalunya.
111. **Sent Martí:** Variant gràfica del llinatge compost *Sant Martí*, nom de diversos llocs de Catalunya.

112. **Sent Pol:** Variant gràfica del llinatge compost *Sant Pol*, nom de diversos llocs de Catalunya: *Sant Pol de la Bisbal*, *Sant Pol del Maresme*, *Sant Pol de Mar*, etc.
113. **Serra:** Del substantiu *serra*, “cadena de muntanyes”, nom de diversos llocs de Catalunya.
114. **Soler:** Del substantiu *soler*, “solar, terreny”. També pot referir-se a alguns dels llocs amb aquest nom. *Soler* és el nom d'un despoblat del municipi de Bolvir (Baixa Cerdanya). Amb l'article *el* (*el Soler*) és el nom d'una caseria del municipi de Calonge de Segarra (Anoia), d'una masia i antiga caseria de la parròquia d'Ordino (Andorra), d'un poble del municipi de Graus i, sobretot, d'un municipi del Rosselló (Catalunya del Nord), amb un antic castell. Del llatí SOLARIUM, “soler, sòl, solar”.
115. **Sozia:** Variant gràfica de *Socia*, mot compost de *sau* (de *saul*, “salvat”) i *sia*, pres. de subj. del verb *ésser*. És un dels llinatges lligats a circumstàncies del naixement.
116. **Ssa Rruvira (Ruvira):** Variant gràfica del substantiu *rovira*, “roureda”, del llatí vulgar *ROBEREA, “roureda”. És el nom de diversos llocs de Catalunya.
117. **Taylada:** Variant gràfica de *Tallada*, nom de dos pobles de Catalunya: *la Tallada*, del municipi de Freixenet de Segarra, i *la Tallada d'Empordà*, municipi de la comarca del Baix Empordà.
118. **Terrencs:** Plural de l'adjectiu *terrenc*, “pertanyent a la terra”.
119. **Torra:** Variant gràfica del substantiu *torre*, del llatí TURRE.
120. **Torreylla:** Variant gràfica de *Torrella*, variant formal de *Torroella*, nom de diversos llocs de Catalunya: *Torroella de Baix*, poble del municipi de Sant Fruitós de Bages, *Torroella de Fluvià*, municipi de l'Alt Empordà i *Torroella de Montgrí*, municipi del Baix Empordà.
121. **Trobat:** Participi del verb *trobar*, referit a un infant que han trobat abandonat. És, per tant, un altre llinatge lligat a circumstàncies de naixement.
122. **Uchguet:** Variant gràfica de *Huguet*, derivat diminutiu de *Hug*, del germànic *Huguo*, “seny”.
123. **Verger:** Del substantiu *verger* (del llatí VIRIDIARIU), “lloc abundant d'arbres i plantes, jardí”.
124. **Vergili:** Variant formal dissimilada de *Virgili*, procedent del nom llatí VIRGILIUS o VERGILIUS.
125. **Vermeyl:** Variant gràfica de l'adjectiu *vermell* (llatí VERMICULU), nom de color.
126. **Vilahür:** Variant gràfica de *Vilaur*, municipi de l'Alt Empordà.

3. CLASSIFICACIÓ DELS LLINATGES

Des del punt de vista semàntic podem distingir:

1. Noms que representen el nom patern i/o matern. Inclou noms d'origen llatí, bíblics, de sants, germànics, àrabs o d'origen semític, etc. En la nostra llista podem incloure-hi: *Agiló, Albert, Benet, Domènech, Esteve, Folquet, Gilabert, Gisbert, Gorgori, Guayalons, Guerau, Guialmon, Johan, Laupart, Massot, Matheu, Michel, Miret, Paschal, Perató, Pol, Ponç (Pons), Ramon, Uchguet i Vergili*.
2. Noms de lloc. Bona part d'ells inclouen la partícula de(s) i/o l'article salat. A més de noms de localitats s'afegeixen els gentilicis, orònims, hidrònims, fitònims i noms d'edificis, etc.: *Anglès, Aragonès, Barcelona, Botereyl, Coleyl, Comes, d'Ampòries, Darnius, de Bages, de Bonastre, de Bordils, de Campplà, de Caszesnoves (Caszesnoves), de Crexel, de Fuxà, de Magayló, de Mayoles, de Montseriu, de Puigserver, de Romanyà (de Romayà), de Ropià (Ropià), de Santa Luchaya, de Tolossa, de Tona, de València, de Vilanova, des Frexe, des Lor, des Mas, des Pou, des Torrent, des Vilar (Vilar), Escarp, Espanya, Ffonoyl (Fonoyl), Genover, Ginovart, Grayana, Guàrdia, Matós, Mieres, Mirales, Moschari, Moyà, Plegamans, Raffal, Riba, Ripol, Roquer, Rosseyló, s'Olivera, sa Font (Font), sa Garriga, sa Manera, Sarrià, Sent Johan, Sent Martí, Sent Pol, Serra, Soler, sa Rruvira (Ruvira), Taylada, Terrencs, Torra, Torreylla, Verger i Vilahiir*.
3. Noms d'oficis, càrrecs o dignitats: *Balester, Barber, Campaner, Cavayler, Claver, Gramatge, Marquès, Pelicer i Sabater*.
4. Noms de circumstàncies de naixement: *Sozia i Trobat*.
5. Sobrenoms o malnoms. Inclou noms de parentesc, parts del cos, defectes físics, qualitats i noms d'animals i/o d'objectes: *Granyel, Albardà, Amigó, Ardit, Ferri, Guarrer (Guarer), Mut, Conil, Cuch, Moltó, Russiyol, Bota, Escanela (Scanela), Blanch, Borrell, Bru, Carbó, Carboneyl i Vermeyl*.
6. A part queden alguns llinatges que per ara romanen inexplicats: *Briguas, de Bastagays i Restolanes*.

CONCLUSIONS

1. Crec que és interessant remarcar que es tracta de la llista de contribuents al monedatge més antiga que tenim, tant de Montuïri com de Mallorca en general, quan tot just feia vuit anys de la fundació de la població reial de Montuïri, el 1300.

2. La llista apareix dividida en tres grups, els propietaris que tenen casa i més de 10 lliures: 85 persones, els macips de la parròquia sense casa i béns que valen menys de 10 lliures: 78 persones, i macips sense alberg però que posseeixen béns per valor de més de 10 lliures: 20 persones. Són, en total, 183 persones esmentades, però cal tenir en compte que en algun cas sembla que es tracta de repeticions: *Berenguer sa Garriga*⁵, *l'ehreu d'en Font*⁶, *l'ehreu de n'Arnau Mut*⁷, *n'Elicsèn, muylar que fo d'en Pere de Caszesnoves*⁸, *Barthomeu Esteve pichaperes*⁹ i *Barthomeu Fonoyl*¹⁰. Sembla també que els *dos pobils d'en Torra* són els mateixos que a la fi de la llista surten com a *los hereus d'en Torra*. Si fos així la xifra de contribuents seria 183-8: 175 persones.
3. Majoritàriament la llista inclou noms masculins. Només hi ha cinc esments de dones: *na Maria, muylar que fo d'en Bernat Miret, n'Alichsèn, muylar que fo d'en Pere de Caszesnoves, na Guayalons, na Barcelona* i una *Elicsèn, muylar que fo d'en Pere de Caszesnoves*, que deu ser repetició de la mateixa ja esmentada.
4. Hi ha l'esment d'algú que no viu a la vila: *Johan des Mas, lo qual està a Menorcha*. També de gent que no fa encara deu anys que és a la terra: *Berenguer sa Garriga, Jacme de Santa Luchaya, Guillem Vilahür, Jacme de València, Pere Vila* i, una vegada més, un *Berenguer sa Garriga* que deu ser repetició del tot just esmentat. També hi ha algun esment d'hereu: *l'ehreu d'en Font, l'ehreu de n'Arnau Mut* i *los hereus d'en Torra*, els quals, com hem dit, tornen a aparèixer al primer grup com a *dos pobils d'en Torra*.
5. En total surten 126 llinatges per a un total de 175 persones, una quantitat molt considerable. La raó és evident. Fa poc temps de l'arribada d'aquests repobladors, d'origen divers. Alguns devien venir d'altres localitats de Mallorca i d'altres de fora i encara no hi ha havia hagut persistència de població en un territori i, per tant, encara no hi ha l'"endogàmia antroponímica" que sí que ja és observable alguns segles després. Així i tot hi ha alguns llinatges compartits per diversos contribuents: *Ponç (Pons): 5, Ripol: 5, Guayalons: 4, de Romanyà (Romayà): 3, des Vilar (Vilar): 3, Guarrer (Guarer): 3, Albert: 2, Barber: 2, Benet: 2, Borreyl: 2, Botereyl: 2, Bru: 2, de Caszesnoves (Caszesnoves): 2, Claver: 2, Comes: 2, Conil: 2, Cuch: 2, de Bages: 2, de Ropià (Ropià): 2, de Tolossa: 2, des Mas: 2, Escanela (Scanela): 2, sa Font (Font): 2, Marquès: 2, Matheu: 2, Moyà: 2, Mut: 2, Pelicer: 2, Raffal: 2, sa Manera: 2, Sabater: 2, ssa Ruvira (Ruvira): 2 i Vergili: 2*. La resta de llinatges tenen un sol portador.

---

5 El seu nom consta en el primer grup de contribuents i es torna a repetir en el tercer. En ambdós casos es diu que "jurà que no ha X anys que és en la terra".

6 L'hereu d'en Font apareix en el primer grup i torna a aparèixer en el tercer.

7 Com l'anterior, l'hereu de n'Arnau Mut apareix en el primer i en el tercer grup.

8 També apareix en el primer i en el tercer grup.

9 Apareix en el grup primer, però en el segon torna a aparèixer un *Barthomeu, picaperes*, ratllat, que deu ser el mateix.

10 Apareix en el grup primer, però en el segon torna a aparèixer un *Berthomeu Ffonoyl* ratllat, que deu ser el mateix.

6. La llista no inclou ni malnoms pròpiament dits ni tampoc noms d'oficis, tret d'un *Barthomeu Esteve, pichaperes*, que deu ser el mateix que apareix, ratllat, en el grup de macips sense casa i amb béns inferiors a deu lliures. Surten també alguns misatges: *en Berenguer, misatge del rector, en Guillem, misatge d'en Pons de Caszes, en Pere de Bordils, misatge qui està ab en Guillem Pelicer, en Bernat, misatge de Mianes, en Guillem, misatge de Mianes, i, segurament també en Barthomeu de Tolossa, qui està a Mianes i en Xanxo Aragonès, qui està a Mianes.*

7. Bona part dels llinatges apareixen en grafies apartades de la normativa actual i fins i tot de la grafia tradicional a Mallorca: *Agiló, Balester, Blanch, Borreyl, Botereyl, Briquas, Carboneyl, Cavayler, Coleyl, Conil, Cuch, d'Ampóries, de Bastagays, de Caszes, de Caszesnoves, de Crexel, de Fuxà, de Magayló, de Mayoles, de Puigserver, de Romayà, de Ropià (Ropià), de Santa Luchaya, de Tolossa, des Frexe, des Lor, Domènech, Escanela (Scanela), Ffonoyl (Fonoyl), Ginovart, Granyel, Grayana, Guarrer (Guarer), Guayalons, Guialmon, Johan, Laupart, Matheu, Michel, Mirales, Moschari, Moyà, Paschal, Pelicer, Perató, Pons, Ripol, Rosseyló, Russiyol, sa Manera, Sent Johan, Sent Martí, Sent Pol, Sozia, ssa Rruvira (Ruvira), Taylada, Torra, Torreylla, Uchguet, Vermeyl i Vilahür.*

8. Alguns dels llinatges apareixen en variants formals que ens poden orientar sobre la pronunciació col·loquial: *de Caszesnoves (Caszesnoves), de Fuxà, de Mayoles, de Montseriu, de Santa Luchaya, des Vilar (Vilar), Ginovart, Gilabert, Gorgori, Guialmon, Laupart, Matós, Paschal, Sent Johan, Sent Martí, Sent Pol, ssa Rruvira (Ruvira) i Vergili.*

9. Alguns dels contribuents deuen ser els caps de brot, els genearques de diverses famílies que han donat lloc a topònims, sobretot amb la partícula *Son*, que han arribat fins avui. Així tenim un *Jacme Moyà i Pere Moyà* que potser han donat lloc, ells o algun dels seus descendents, al topònim *Son Moià* actual. El mateix podem dir de *Ferrer Ripol, Arnau Ripol, Berengueró Ripol, Pere Ripol i Bernadó Ripol* relacionables amb l'actual *Son Ripoll*, en *Bernat Moltó*, amb *es Puig Moltó*, en *Pere Cuch i Guillem Cuch*, amb *Son Cuca, Arnau sa Manera i Nadal sa Manera*, amb *Son Manera, Bernat Guarrer, Bartomeu Guarrer i Pere Guarer*, amb *Son Guerrer, Bernat de Bages i Jacme de Bages*, amb *Son Bages, Guillem Coleyl*, amb *Son Collell, Arnau Mut, amb Son Mut, Francesch Conil i Ponç Conil*, amb *Son Conill*. D'altra banda, *Bernat de Romanyà, Berenguer de Romayà i Arnau de Romayà* poden explicar la denominació medieval de *es Puig de Romanyà*, actual *Puig de Sant Miquel*. També el nom de *Pere Trobat* pot ajudar a explicar l'origen de *Son Trobat*, a l'actual municipi d'Algaida (antigament Castellitx) i *Arnau Mirales* és el genearca del *Miralles* que donà origen, al segle XVI, al *Son Miralles* actual en terres de Lloret de Vistalegre, dit popularment *Llorito*, antigament *Manresa*, i a *Son Miralles*, també dit *l'Almudaina dels Miralles* (segle XVI), en terres montuïreres.

10. En aquesta llista surten alguns llinatges que han perdurat fins avui a la nostra vila d'una manera pràcticament ininterrompuda: *sa Manera*, avui *Manera*, *Sozia*, avui *Socias*, *Mirales*, avui *Miralles* i *Riba*, avui *Ribas*.

LLISTA DE CONTRIBUENTS PER ORDRE ALFABÈTIC DE LLINATGES

Barthomeu Agiló	Guillem Coleyl
Bernat Albardà	Bernat Comes
Andreu Albert	Guillemó Comes
Pere Albert	Ffrancesch Conil
Alicsèn, muyler que fo d'en Pere de Caszesnoves	Ponç Conil
Pere Amigó	Guillem Cuch
Bernat Anglès	Pere Cuch
Xanxo Aragonès, qui està a Mianes	Vinon (?) d'Ampòries
Bernat Ardit	Johan Darnius
en Balester	Bernat de Bages
Arnau Barber	Jacme de Bages
Pere Barber	Pere de Bastagays
na Barcelona	Solanes de Bonastre
Barthomeu, picaperes	Pere de Bordils, misatge qui està ab en Guillem Pelicer
Berenguer Benet	Berenguer de Campplà
Pere Benet	Ponç de Caszes
Berenguer, missatge del rector	Guillem de Crexel
Bernat, misatge de Mianes	Bernat de Fuxà
Simon Blanch	Johan de Magayló
Berthomeu Borreyl	Ramon de Mayoles
Guillem Borreyl	Jacme de Montseriu
Guillem Bóta	Pere de Puigserver
Jacme Botereyl	Bernat de Romanyà
Jacme Botereyl	Arnau de Romayà
Bernat Briquas	Berenguer de Romayà
Guillem Bru	Ramon de Ropià
Pere Bru, carnicer	Jacme de Santa Luchaya
Guillem Campaner	Guillem de Tolossa
Berenguer Carbó	Barthomeu de Tolossa, qui està a Mianes
Berenguer Carboneyl	Pere de Tona
Bernat Caszesnoves	Jacme de València
Bartomeu Cavayler	Ramon de Vilanova
Berenguer Claver	Arnau des Frexe
Ramon Claver	Berenguer des Lor

Arnau des Mas	Bernat Matheu
Johan des Mas	Jacme Matós
Arnau des Pou	Ramon Michel
Bernat des Torrent	Pere Mieres
Antich des Vilar	Arnau Mirales
Felip des Vilar	Bernat Moltó
Pere Domènech	Berenguer Moschari
Elicsèn, muyler que fo d'en Pere de Caszesnoves	Jacme Moyà
Jacmó Escanela	Pere Moyà
Guillem Escarp	Arnau Mut
Guillem Espanya	Ffrancesch Mut
Barthomeu Esteve, pichaperes en Ferri	Pere Paschal
Jacme Folquet	Guillem Pelicer
Barthomeu Fonoyl	Matheu Pelicer
en Font	Bernat Perató
Micholau Genover	Pere Plegamans
en Gilabert	Berenguer Pol
Ramon Ginovart	Bernadó Ponç
Ramon Gisbert	Bernat Ponç
Berthomeu Gorgori	Monet Ponç
Pere Gramatge	Pere Ponç
Thomàs Granyel	Pericó Pons
Pere Grayana	Ffrancesch Raffal
Massian Guàrdia	Monet Raffal
Pere Guarer	Guillem Ramon
Barthomeu Guarrer	Guillem Restolanes
Bernat Guarrer	Bernat Riba
Guayalons	Arnau Ripol
Berenguer Guayalons	Berengueró Ripol
Bernat Guayalons na Guayalons	Bernadó Ripol
Michel Guerau	Fferrer Ripol
Guillem Gualmon	Pere Ripol
Guillem, misatge d'en Pons de Caszes	Bernadó Ropià
Guillem, misatge de Mianes	Guillem Roquer
Pere Johan	Nadal Rosseyló
Pere Laupart	Guillem Russinyol
Maria, muyler que fo d'en Bernat Miret	en Ruvira
Micholau Marquès	Berenguer s'Olivera
Ramon Marquès	Michel sa Font
Pere Massot	Berenguer sa Garriga
Arnau Matheu	Arnau sa Manera
	Nadal sa Manera
	Fferrer Sabater
	Guillemó Sabater

Bernat Sarrià
Barthomeu Scanela
Bernat Sent Johan
Berenguer Sent Martí
Ramon Sent Pol
Pere Serra
en Soler
Barthomeu Sozia
Bernat ssa Rruvira
Berenguer Taylada
Jacme Terrencs

en Torra
Guillemó Torreylla
Pere Trobat
Berenguer Uchguet
Ffrancesch Verger
Barthomeu Vergili
Bernat Vergili
Berenguer Vermeyl
Guillem Vilahür
Pere Vilar